

TE GAST IN

Australië

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Australië**

Samenstelling en redactie

Kees van Teeffelen

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 BM Nijmegen

T 024-355 25 34

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie, Kees van Teeffelen

Foto omslag, Kerrie Kerr/iStockphoto.com

Vormgeving, Mike van de Mortel, www.stollenberg.com

Druk, 2^e druk, september 2015

ISBN 978 94 6016 060 8

Andere uitgaven TE GAST IN:

Indonesië • Maleisië • Thailand • Myanmar • Vietnam • Cambodja • China • Zuid-Korea • Japan • India • Nepal • Bhutan • Sri Lanka • Egypte • Marokko • Cyprus • Turkije • Jordanië • Iran • Oman • Israël & Palestijnse gebieden • Ethiopië • Oeganda • Tanzania • Namibië • Zuid-Afrika • Costa Rica & Panama • Cuba • Curaçao • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Rusland & Oekraïne • Nieuw-Zeeland • VS & Canada

© 2015 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Elf miljoen kilometer per jaar Jaap van Splunter	5
Verdwalen in Melbournes labyrinth Sander Groen	10
Ontheemd in eigen land Toon van Meijl	15
Owsitgoin? Mirjam Hommes	22
Een eigenzinnige dame Victoria Farkas	26
Hedendaagse Aboriginal kunst Marianne Riphagen	34
Footy, rugby en koud bier Linda van Leuken	38
Beleef de Aboriginal cultuur! Anke Tonnaer	43
Wat ruist daar in de bush? Mirjam Hommes	47
Reisinformatie	53
Verdere informatie	64

Zonsondergang in de outback – Foto: Jaap van Splunter

Elf miljoen kilometer per jaar

Op het bankbiljet van twintig Australische dollar staat de beeltenis van Dr John Flynn, de grondlegger van de Royal Flying Doctor Service (RFDS). Dit geeft al aan wat een statuur Flynn en zijn RFDS hebben. Op zich niet zo vreemd, want Flynn kan worden gezien als de visionair die de levensverwachting van de mensen in afgelegen gebieden aanzienlijk verhoogde.

Met 22 miljoen inwoners op een oppervlakte van circa 7,7 miljoen km² (185 keer zo groot als Nederland) lijkt Australië dunbevolkt. En dat is juist. Of toch ook weer niet? Om dit beter te kunnen begrijpen, is het van belang om vooral naar de geografie van het land te kijken. Ongeveer driekwart van het land bestaat uit woestijn. In de dorre, hete binnenlanden zijn er naast woestijnen ook steppe- en savanneachtige gebieden. In de Sahara woont bijna geen mens, dus waarom in Australië wel? Bijna 90 procent van de inwoners woont dan ook langs de kust, op een kluitje. De grootste stad is Sydney met ruim 4,5 miljoen inwoners (ter vergelijking: Amsterdam herbergt nog geen miljoen inwoners en Antwerpen nog geen half miljoen), en Melbourne doet daar nauwelijks voor onder. In steden als Brisbane, Adelaide en Perth woont ook nog eens een miljoenenpubliek. Fileleed en congestie? Wees hiervan verzekerd tijdens de spitsuren! En op een zonnige dag kun je op Bondi Beach in Sydney het strand delen met tienduizenden andere badgasten. Zandvoort, Scheveningen en Knokke verbleken bij zulke aantallen.

Centre Place – Foto's: Sander Groen

Sander Groen

Verdwalen in Melbournes labyrint

Southbank, St. Kilda en Fed Square zijn leuk hoor, maar wie de smalle laantjes en verstopte passages opzoekt die geen toerist weet te vinden, ontdekt waarom Melbourne de hipste stad van Australië is.

“Zines zijn onafhankelijke publicaties die stiekem op kantoor worden gekopieerd en heimelijk in elkaar geknutseld in slaapkamers en op keukentafels door het hele land.” Dat staat op het reclamebord van het Sticky Institute, een winkel die maar één

ding verkoopt: gestencilde blaadjes in gelimiteerde oplagen. Op de planken staan tientallen geïllustreerde tijdschriftjes op halfformaat met titels als *In My Rave* en *Justo Annoy You*, stripschriften over anti-helden als de uit de kluiten gewassen knakworst Superweenie en boekjes met fotocollages of *pixel art*. Alles is welkom, van knullig kinderspel via choquerende strips tot volkomen kunst, zolang het maar zines zijn.

Het strand van St. Kilda, chique winkels in het Queen Victoria Building, het grootste casino van het zuidelijk halfmond op de Southbank en het monumentale Flinders Street Station tegenover het aangeharkte Federation Square, zo kennen de meeste bezoekers het monumentale Melbourne. Niet eens zo ver van dat gebaande toeristenpad verschuilt zich een ander Melbourne; dat van hippe barretjes en restaurants met maar een paar terrastafeltjes in smalle stegen en bizarre winkeltjes in ondergrondse passages. Wie dat goed verstopte Melbourne opzoekt, ontdekt waarom dit de hipste stad van het land is.

Capital of quirkiness

Geinig winkeltje, dat Sticky Institute, maar het zit op een onvermoede plek: onder Flinders Street Station in een metropassage. Melbourne is *'the capital of quirkiness'* en hier zit een *quirky* kluitje bij elkaar; Corky Saint Clair doet in kekke sieraden in porselein, zilver, staal of kersenhout, The Cats Meow heeft kleurige jurkjes, stoffen en accessoires van twintig lokale ontwerpers, Subject to Change is volgestouwd met speelgoedrobots, T-shirts en retroprullaria, Wax Museum is de platenzaak voor vinylfhebbers en Muff verkoopt vintagemode. Een walhalla voor wie uitgekeken is op alle H&M's, Zara's en Bershka's en nou eindelijk eens iets léuks aan wil.

Outback Birdsville, Queensland – Foto: Tourism Australia

Mirjam Hommes

Owitsgoin?

In alle reisgidsen van Australië staat een hoofdstukje ‘Australisch voor beginners’. Niet voor niets, want *Straylian* is niet hetzelfde als Engels. Volgens sommigen heeft het er zelfs bijzonder weinig mee te maken! Wie voor het eerst op het rode continent aankomt met keurig schoolengels of Hollywood-Amerikaans in het hoofd, staat een verrassing te wachten.

De woordenlijsten uit die reisgidsen helpen niet altijd. Zo vergeten ze vaak te vermelden dat vrijwel elke zin die in het Australisch wordt uitgesproken aan het einde omhoog gaat. Maar dat

betekent natuurlijk niet dat elke zin een vraag is. Als je de weg vraagt en de lokale postbode wijst naar rechts met de woorden *It's that way mate?*, dan kun je gerust aannemen dat de bestemming inderdaad in die richting ligt. De postbode vroeg je niet om zijn vermoeden te bevestigen, maar wees je daadwerkelijk de weg.

G'day

Niet alleen de intonatie, maar ook de snelheid van het Australisch en het overslaan van spaties, leidt tot tongbrekende spraakverwarringen. Ik had ooit een huisgenoot in Melbourne die me op de gang altijd vriendelijk begroette met de woorden *Owsitgoin?* Van mij werd dan verwacht dat ik in de halve seconde die het kostte om elkaar te passeren tegen hem riep: *Notbadhowabout-yourself?* én hem de gelegenheid gaf om daarop *Orrightthanks* te zeggen. Ondanks verwoede pogingen lukte dit niet altijd, waardoor onze beleefdheden soms pas afgerond waren wanneer we beiden alweer om een hoek waren verdwenen.

Bij de reisboekenlijstjes zitten vaak veel archaïsche uitdrukkingen die de moderne *Ozzie* niet meer kent en die daarom weinig problemen zullen opleveren. Een enkele *bushwacker* daargelaten, zegt er niemand meer *struth!* wanneer hij zich ergens over verbaast en ook *avergoyamug* is als cricketaanmoediging reeds lang naar het vocabularisch kerkhof afgevoerd. Het overal vermelde *bloke* (jongen) en *sheila* (meisje) wordt nog wel veel gebruikt, evenals *heaps* (veel) en natuurlijk *g'day*. Bij dat laatste woord is het uitermate belangrijk dat je de Australische ay-klank beheerst. Deze houdt het midden tussen een ai (zoals in thai) en een e (zoals in hê). Als je het niet kunt, brand je er dan niet aan maar zeg gewoon *hello* of *owsitgoin?*

Aboriginal verhalenverteller – Foto: Tourism Australia

Anke Tonnaer

Beleef de Aboriginal cultuur!

Australië maakt in de promotie van het land als reisbestemming sinds jaar en dag dankbaar gebruik van de cultuur en tradities van zijn inheemse bevolking, de Aborigines. Daarbij verwijst men steevast naar ‘s werelds oudste bestaande cultuur’. Op die manier wordt vooral de aandacht gericht op Aborigines die het meest veraf lijken staan te staan van ‘ons’, de gemiddelde Australiër of toerist, zowel in geografisch als cultureel opzicht. Maar om de Aboriginal cultuur te ervaren, hoef je niet per se naar de outback. Ook in de verstedelijkte gebieden zijn volop mogelijkheden om hun cultuur te delen.

In vrijwel iedere grote stad vind je lokale Aboriginal cultuur: in kunstgaleries, door middel van culturele routes (*cultural trails*) die door het centrum lopen, of bijvoorbeeld in een Aboriginal *cultural heritage centre*. Een mooi voorbeeld van een eigen,

Aboriginal geluid vind je in het toeristische rumoer van Melbourne: de Koori Heritage Trust. Dit is een Aboriginal organisatie die zich tot doel gesteld heeft de ‘levende cultuur’ van Aborigines in zuidoost-Australië – vaak aangeduid met de verzamelnaam *Kooris* – te beschermen, bewaren en bevorderen. Het is een bruisende ontmoetingsplaats en cultureel centrum waarin je kunt kennismaken met de lokale Aboriginal gemeenschap en cultuur. Er is een permanente (historische) tentoonstelling, er zijn wisselende kunstexposities, er worden rondleidingen en workshops gegeven, en vanuit dit centrum kun je eveneens verschillende culturele tours door de stad maken die je de omgeving vanuit Koori ogen laat zien.

Een andere, markante vorm waarin Aboriginal cultuur in de grote stad voortleeft, is dans. Het meest bekend is het Bangarra Dance Theatre – een Aboriginal danstheater dat gevestigd is in Sydney. *Bangarra* betekent, vrij vertaald, het maken van vuur in de taal van de Wuradjuri, de grootste Aboriginal taalgroep in de staat New South Wales. De dansproducties mengen twee uiteenlopende danstradities: traditioneel Aboriginal en modern, wat leidt tot een avant-gardistische dansstijl die tegelijkertijd diep geworteld is in de culturele achtergrond van de meeste dansers en de artistiek directeur. Het Bangarra Dance Theatre treedt regelmatig op in Sydney, in andere Australische steden en op internationale podia (www.bangarra.com).

Culturele centra

Als je van plan bent om de outback in te trekken, zijn er talrijke andere manieren om in contact te komen met de historische en moderne Aboriginal aanwezigheid in het landschap. Niet alleen is er in vrijwel elk *National Park* aandacht voor de oorspronkelijke

De indrukwekkende steile wand van Kings Canyon, Watarrka National Park – Foto: Jaap van Splunter

Reisinformatie

Ambassades

Communicatie

Documenten en douane

Elektriciteit

Eten en drinken

Feestdagen

Fooien

Fotograferen

Geld

Gezondheid

Inkopen

Klimaat

Kranten

Logies

Omgangsvormen

Openingstijden

Taal

Tijdverschil

Transport

Veiligheid

Verdere informatie

Boeken

Films

TE GAST IN **Australië**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Wil je het échte Australië leren kennen dan is een rit over de Stuart Highway, dwars door de eindeloze *outback*, een must. Tijdens de pauzes in de *roadhouses* kun je kennis maken met boerenknechten, veedrijvers en avonturiers die hier het stof komen wegspoelen met bier. Wil je te voet de *outback* intrekken dan kan dat onder begeleiding van een Aboriginal gids. Vol trots zal hij je vertellen over zijn ceremonies en zal hij de rotsschilderingen van zijn voorouders laten zien. In de *outback* en elders in het land vind je buideldieren die typisch zijn voor Australië zoals kangoeroes, wallabies, koala's en numbats. En heb je genoeg van de *outback*, ga dan dwalen door de hippe laantjes van Melbourne die opgefleurd zijn met kleurige graffiti. Houd je van echte mannensport, bezoek dan een *footy*- of rugbywedstrijd. Ongeacht de uitslag is het een *awesome* belevenis om met fanatieke *Ozzies* een wedstrijd in het stadion te bekijken en na afloop wat biertjes te drinken. En ben jij aan de beurt voor een rondje, zeg dan: "*It's my shout.*"

'TE GAST IN is het ultieme voorpretboekje'
Flying Dutchman Magazine

www.tegastin.nl